

Profilová část maturitní zkoušky

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Ústní zkouška před zkušební maturitní komisí

Obor: 39-08-M/01 Požární ochrana

26-41-L/01 Mechanik elektrotechnik

39-41-L/51 Autotronik

23-43-L/51 Provozní technika

26-41-L/52 Provozní elektrotechnika

Třída: PO 4, MET 4, APT 2, ET 2

Školní rok: 2023 - 2024

Profilová část maturitní zkoušky – ústní zkouška z českého jazyka a literatury

Ústní zkouška ověřuje, jak dobře žák zvládá analyzovat umělecký a neumělecký text, ověřuje jeho vyjadřovací schopnosti, praktické komunikační dovednosti, literárněhistorické znalosti, porozumění textu a schopnost práce s ním.

Čas na přípravu k ústní zkoušce: 20 minut

Žákovi s přiznaným uzpůsobením podmínek pro konání maturitní zkoušky (dále „žák s PUP MZ“) se navyšuje časový limit v rozmezí 25 – 100 % podle kategorie a skupiny, do kterých je žák s PUP MZ zařazen.

Doba zkoušení ústního projevu: nejdéle 15 minut (10 minut rozbor uměleckého textu a 5 minut rozbor neuměleckého textu).

Forma ústní zkoušky: řízený rozhovor

Žákovský seznam literárních děl

Z maturitního seznamu literárních děl a v souladu s kritérii žák připraví vlastní seznam literárních děl. Žákovský seznam obsahuje 20 literárních děl. Žák odevzdá seznam řediteli školy nebo jím pověřené osobě do 31. března pro jarní zkušební období a do 30. června pro podzimní zkušební období.

Neodevzdá-li žák do určeného data vlastní seznam literárních děl, losuje si u zkoušky z pracovních listů ke všem dílům maturitního seznamu literárních děl.

PRAVIDLA PRO VÝBĚR LITERÁRNÍCH DĚL:

Žák vybírá 20 literárních děl:

- Světová a česká literatura do konce 18. století - min. 2 literární díla
- Světová a česká literatura 19. století - min. 3 literární díla
- Světová literatura 20. a 21. století - min. 4 literární díla
- Česká literatura 20. a 21. století - min. 5 literárních děl

V žákovském seznamu musí být zastoupena minimálně dvakrát poezie a dvakrát drama.

Jeden literární autor se smí v žákovském seznamu vyskytovat pouze dvakrát.

Průběh zkoušky:

Bezprostředně před zahájením přípravy k ústní zkoušce si žák vylosuje číslo pracovního listu z vlastního seznamu literárních děl. V jednom dni nelze losovat dvakrát pracovní list ke stejnému literárnímu dílu. V průběhu přípravy a poté při zkoušení žák analyzuje umělecký text, zasadí dílo do literárněhistorického kontextu a analyzuje neumělecký text. Součástí pracovního listu je také struktura ústní zkoušky, která mu slouží jako osnova při přípravě na ústní zkoušku. Žák má k dispozici čisté listy papíru, na které si může dělat poznámky. V průběhu ústní zkoušky žák pracuje pouze s psacími potřebami, pracovním listem, jeho strukturou a odpověďmi, které si vypracoval při přípravě.

Žák s PUP MZ může používat individuální kompenzační pomůcky, jejichž konkrétní výčet je uveden v doporučení školského poradenského zařízení.

Hodnocení ústní zkoušky z českého jazyka a literatury

Ústní zkouška je hodnocena v **7 oblastech**.

Každá oblast je hodnocena 0 – 4 body, **maximální počet bodů je 28**.

Pro úspěšné zvládnutí ústní zkoušky je potřeba získat minimálně **13 bodů** (tj. **44 %**).

Kritéria hodnocení:

1. **ANALÝZA UMĚLECKÉHO TEXTU** – je rozdělena do tří částí:

- zasazení výňatku do kontextu díla, téma a motiv, časoprostor, kompoziční výstavba, literární druh a žánr (0 – 4 body)
- vypravěč/lyrický subjekt, postavy, typy promluv, veršová výstavba (0 – 4 body)
- jazykové prostředky, tropy a figury a jejich funkce ve výňatku (0 – 4 body)

Vnitřní podmínka – *jsou-li za tuto část žákovi uděleny 2 body nebo méně, nesplnil vnitřní podmínku hodnocení a je celkově hodnocen 0 body, tudíž v ústní části neuspěl.*

2. **LITERÁRNĚHISTORICKÝ KONTEXT**

- zasadit dílo do kontextu autorovy tvorby (téma, období, směr); zasadit tvorbu autora do kontextu české/světové literatury (0 – 4 body)

Vnitřní podmínka – *pokud žák získá celkem 3 body nebo méně za předchozí část (analýza uměleckého textu) a tuto část, nesplnil vnitřní podmínku a u ústní části neuspěl.*

3. **ANALÝZA NEUMĚLECKÉHO TEXTU** – je rozdělena na dvě části:

- souvislost mezi výňatky, komunikační situace, hlavní myšlenka textu (0 – 4 body)
- funkční styl, slohový postup, kompoziční výstavba, jazykové prostředky a jejich funkce ve výňatku (0 – 4 body)

Sedmá hodnocená oblast – **VÝPOVĚĎ V SOULADU S JAZYKOVOU NORMOU** (0 – 4 body)

Počet dosažených bodů = klasifikace

28 – 25 = 1

24 – 21 = 2

20 – 17 = 3

16 – 13 = 4

12 – 0 = 5

ČJL – kritéria hodnocení ústní zkoušky - struktura ústní zkoušky

Kritéria hodnocení ústní zkoušky z ČJL odpovídají kritériím hodnocení ústní zkoušky MŠMT z předcházejících let.

KRITÉRIUM	OVĚŘOVANÉ VĚDOMOSTI A DOVEDNOSTI
ANALÝZA UMĚLECKÉHO TEXTU	I. část • zasazení výňatku do kontextu díla • téma a motiv • časoprostor • kompoziční výstavba • literární druh a žánr
	II. část • vypravěč / lyrický subjekt • postava • vyprávěcí způsoby • typy promluv • veršová výstavba
	III. část • jazykové prostředky a jejich funkce ve výňatku • tropy a figury a jejich funkce ve výňatku
LITERÁRNĚHISTORICKÝ KONTEXT LITERÁRNÍHO DÍLA	• kontext autorovy tvorby • literární / obecně kulturní kontext
ANALÝZA NEUMĚLECKÉHO TEXTU	I. část • souvislost mezi výňatky • hlavní myšlenka textu • podstatné a nepodstatné informace • různé možné způsoby čtení a interpretace textu • domněnky a fakta • komunikační situace (např. účel, adresát)
	II. část • funkční styl • slohový postup • slohový útvar • kompoziční výstavba výňatku • jazykové prostředky a jejich funkce ve výňatku

Podkladem pro hodnocení ústní zkoušky je pro maturitní komisi Bodová škála hodnocení ústní zkoušky (viz *Příloha č. 1*).

	0	1	2	3	4
ANALÝZA UMĚLECKÉHO A NEUMĚLECKÉHO TEXTU	Ve sdělení se ve vysoké míře vyskytují nedostatky. Pomoc zkoušejícího je nutná ve vysoké míře. Analýza textu je nedostatečná. Tvrzení jsou nedostatečně doložena konkrétními textovými pasážemi.	Ve sdělení se ve větší míře vyskytují nedostatky. Pomoc zkoušejícího je nutná ve větší míře. Analýza textu je dostatečná. Tvrzení jsou dostatečně doložena konkrétními textovými pasážemi.	Ve sdělení se občas objevují nedostatky. Pomoc zkoušejícího je nutná občas. Analýza textu je dobrá. Tvrzení jsou dobře doložena konkrétními textovými pasážemi.	Sdělení odpovídá zadání, nedostatky se objevují ojediněle. Pomoc zkoušejícího je nutná ojediněle. Analýza textu je velmi dobrá. Tvrzení jsou velmi dobře doložena konkrétními textovými pasážemi.	Sdělení zcela odpovídá zadání, nedostatky se nevyskytují. Pomoc zkoušejícího není nutná. Analýza textu je výborná. Tvrzení jsou výborně doložena konkrétními textovými pasážemi.
CHARAKTERISTIKA LITERÁRNĚHISTORICKÉHO KONTEXTU	Ve sdělení se ve vysoké míře vyskytují nedostatky. Pomoc zkoušejícího je nutná ve vysoké míře.	Ve sdělení se ve větší míře vyskytují nedostatky. Pomoc zkoušejícího je nutná ve větší míře.	Ve sdělení se občas objevují nedostatky. Pomoc zkoušejícího je nutná občas.	Sdělení odpovídá zadání, nedostatky se objevují ojediněle. Pomoc zkoušejícího je nutná ojediněle.	Sdělení zcela odpovídá zadání, nedostatky se nevyskytují. Pomoc zkoušejícího není nutná.
VÝPOVĚĎ V SOULADU S JAZYKOVÝMI NORMAMI A ZÁSADAMI JAZYKOVÉ KULTURY	Výpověď je ve vysoké míře v rozporu s jazykovými normami a se zásadami jazykové kultury. Projev není plynulý, v jeho strukturu se ve vysoké míře vyskytují nedostatky. nebo Projev nelze hodnotit, žák téměř nebo vůbec nekomunikuje. Argumentace je nedostatečná.	Výpověď je ve větší míře v rozporu s jazykovými normami a se zásadami jazykové kultury. Projev není plynulý, v jeho strukturu se ve větší míře vyskytují nedostatky. Argumentace je dostatečná.	Výpověď je občas v rozporu s jazykovými normami a se zásadami jazykové kultury. Projev není občas plynulý, v jeho strukturu se občas vyskytují nedostatky. Argumentace je dobrá.	Výpověď je v souladu s jazykovými normami a se zásadami jazykové kultury, nedostatky se objevují ojediněle. Projev je plynulý a vhodně strukturovaný, nedostatky se objevují ojediněle. Argumentace je velmi dobrá.	Výpověď je v souladu s jazykovými normami a se zásadami jazykové kultury, nedostatky se téměř nevyskytují. Projev je plynulý a vhodně strukturovaný, nedostatky se téměř nevyskytují. Argumentace je výborná.

Podmínky pro výsledné hodnocení ústní zkoušky z CEJ

Zkoušení vede jeden z hodnotitelů. Oba hodnotitelé si průběžně zaznamenávají svá hodnocení do tabulky – Záznam o hodnocení ÚZ.

Bezprostředně po ukončení zkoušky dokončí oba hodnotitelé ve stanovené lhůtě 5 minut své poznámky a porovnájí výsledky svých hodnocení, respektive dojdou ke shodě v hodnocení žáka. (Ve sporných případech hlasuje zkušební maturitní komise.)

Výsledné hodnocení předají předsedovi maturitní komise, který je potvrdí.

Kladno 31. 8. 2023

zapsala: Mgr. Lenka Dvořáková